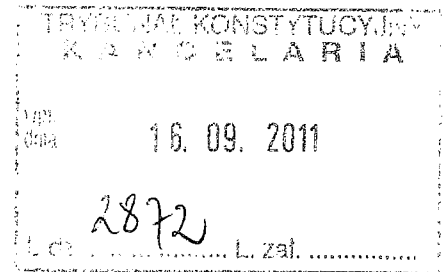

PREZES RADY MINISTRÓW

Donald Tusk

RCL DPiO 5604-19/11
sygn. akt K 10/11

Warszawa, dnia 14 września 2011 r

Pan

Andrzej Rzepliński

Prezes Trybunału Konstytucyjnego

W nawiązaniu do wniosków Prokuratora Generalnego z dnia: 29 marca, 21 kwietnia oraz 1 czerwca 2011 r., rozpoznawanych pod wspólną sygn. akt K 10/11, w których zakwestionowane zostały przepisy:

- 1) art. 15 ust. 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2006 r. o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym (Dz. U. Nr 104, poz. 708, z późn. zm.),
- 2) art. 16 ust. 4 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2007 r. Nr 43, poz. 277, z późn. zm.),
- 3) art. 25 ust. 3 ustawy z dnia 24 maja 2002 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu (Dz. U. z 2010 r. Nr 29, poz. 154, z późn. zm.),
- 4) art. 42 ust. 4 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych (Dz. U. Nr 123, poz. 1353, z późn. zm.),
- 5) art. 24 ust. 3 ustawy z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej (Dz. U. z 2011 r. Nr 116, poz. 675, z późn. zm.),
- 6) art. 68 ust. 8 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej (Dz. U. Nr 168, poz. 1323, z późn. zm.),
- 7) art. 39 ust. 7 ustawy z dnia 13 października 1995 r. - Prawo łowieckie (Dz. U. z 2005 r. Nr 127, poz. 1066, z późn. zm.), w zakresie odpowiedniego stosowania przepisów o Policji do użycia środków przymusu bezpośredniego przez strażników Państwowej Straży Łowieckiej

oraz regulacje rozporządzeń Rady Ministrów wydanych na podstawie przepisów wskazanych w pkt 1-6, w zakresie ich zgodności z art. 92 ust. 1 i art. 41 ust. 1 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, uprzejmie przedstawiam stanowisko wobec zarzutów sformułowanych we wnioskach.

Wnoszę o stwierdzenie, iż przepisy przywołane w pkt 1-7 niniejszego pisma są niezgodne ze wskazanymi powyżej przepisami Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Punktem wyjścia dla powyższego stwierdzenia jest analiza treści wskazanych za wzorzec przepisów Konstytucji. Za koniecznością zamieszczania regulacji ograniczających wolność osobistą jednostki wyłącznie w ustawie oraz niedopuszczalności normowania rodzajów środków przymusu bezpośredniego, jak również przypadków i sposobów ich stosowania w akcie podustawowym, przemawia jednoznacznie treść art. 41 ust. 1 oraz art. 31 ust. 3 Konstytucji.

Dodatkowych argumentów, determinujących konieczność uchylenia zakwestionowanych przepisów rozporządzeń oraz zmiany przepisów ustaw zawierających upoważnienia do ich wydania, dostarcza treść postanowienia Trybunału Konstytucyjnego z dnia 30 listopada 2010 r., sygn. akt S 5/10, skierowanego do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej. W postanowieniu tym Trybunał jednoznacznie stwierdził, iż przesłanki określające rodzaje środków przymusu bezpośredniego, przypadki oraz sposób ich stosowania winny być, zgodnie z wymogami art. 41 ust. 1 Konstytucji, określone przez ustawę. Teza ta znajduje zastosowanie nie tylko wobec ustawy z dnia 9 czerwca 2006 r. o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym, do której odniósł się Trybunał w przedmiotowym postanowieniu sygnalizacyjnym, ale wobec wszystkich regulacji dotyczących podmiotów uprawnionych do stosowania środków przymusu bezpośredniego.

Ugruntowane orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego dotyczące wymogu wyłączności regulacji ustawowej w zakresie kwestii podstawowych dla pozycji jednostki potwierdza przekonanie co do konieczności zmiany wadliwych regulacji. Wymóg ten nabiera szczególnego znaczenia w zakresie konstytucyjnych gwarancji wolności i nietykalności osobistej. Niedopuszczalność ograniczenia tych wolności w akcie podustawowym potwierdza również zasada proporcjonalności, formułując zarazem dodatkowe przesłanki, których spełnienie warunkuje ustawodawczą ingerencję zmierzającą do ograniczenia korzystania z konstytucyjnych wolności i praw.

Kwestionowane przepisy ustaw, dopuszczające regulację materii ustawowej w aktach niższej rangi, stoją w oczywistej opozycji do powołanego wzorca konstytucyjnego, pociągając za sobą wadliwość wydanych na ich podstawie rozporządzeń.

Przyjęcie stanowiska o niezgodności art. 16 ust. 4 ustawy o Policji oraz przepisów wydanych na tej podstawie ze wskazanymi przepisami Konstytucji, przemawia również za stwierdzeniem niezgodności z powołanym wzorcem normy wyrażonej w art. 39 ust. 7 ustawy

z dnia 13 października 1995 r. - Prawo łowieckie, w zakresie w jakim przepis ten odsyła do odpowiedniego stosowania przepisów o Policji do użycia środków przymusu bezpośredniego przez strażników Państwowej Straży Łowieckiej. Należy przy tym podkreślić, iż sama jednostka redakcyjna, zawierająca w swej treści jedynie odesłanie o charakterze generalnym i dynamicznym nie jest obciążona wadą, skutkującą koniecznością stwierdzenia jej niezgodności z Konstytucją. W przypadku usunięcia zakwestionowanych wadliwości zawartych w przepisach o Policji, polegających na umiejscowieniu niektórych treści o charakterze ustawowym w przepisach rozporządzenia, norma zawierająca odesłanie do przepisów rangi ustawowej, nie będzie budzić wskazanych wątpliwości konstytucyjnych. Utrata mocy obowiązującej art. 16 ust. 4 ustawy o Policji w obowiązującym obecnie zakresie, zneutralizuje wadliwość kwestionowanego odesłania, co pociągnie za sobą skutek w postaci braku konieczności zmiany art. 39 ust. 7 ustawy - Prawo łowieckie.

Mając jednak na uwadze fakt, iż strażnicy Państwowej Straży Łowieckiej, poprzez odpowiednie stosowanie przepisów o Policji mają możliwość użycia środków przymusu bezpośredniego, przyjęć należy, iż normie tej można również postawić zarzut niekonstytucyjności.

Dostrzegając wagę sygnalizowanego problemu, zintensyfikowane zostały prace legislacyjne zmierzające do urzeczywistnienia konstytucyjności zarówno kwestionowanych regulacji, jak również funkcjonujących w systemie prawnym przepisów aktów podustawowych, zawierających w swej treści materię określającą rodzaje środków przymusu bezpośredniego oraz przypadki i sposób ich stosowania.

Wskazaniem przez Trybunał Konstytucyjny warunkom właściwej legislacji w omawianym zakresie wychodzi naprzeciw projekt założeń projektu ustawy o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej. Zakładanym celem ustawy jest wprowadzenie kompleksowych zmian w systemie prawa, zmierzających do uporządkowania i ujednolicenia przepisów dotyczących użycia środków przymusu bezpośredniego oraz broni palnej przez uprawnione podmioty, w tym:

- 1) określenie jednolitych wyrażeń ustawowych związanych ze stosowaniem środków przymusu bezpośredniego i broni palnej;
- 2) określenie jednolitego katalogu środków przymusu bezpośredniego;
- 3) ujednolicenie przypadków użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego;

- 4) ujednoczenie zasad użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego i broni palnej;
- 5) ujednoczenie zasad postępowania przed i po użyciu lub wykorzystaniu środków przymusu bezpośredniego i broni palnej;
- 6) ujednoczenie zasad dokumentowania użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego i broni palnej.

W chwili obecnej wzmiankowany projekt jest przedmiotem uzgodnień międzyresortowych. Wejście w życie przedmiotowej ustawy wyeliminuje z porządku prawnego zakwestionowane regulacje.

Mając na względzie szeroki zakres dokonywanych zmian, jak również aktualny kalendarz prac parlamentarnych, uprzejmie informuję, iż prace legislacyjne mogą ulec przedłużeniu. Z uwagi na niniejszą okoliczność wnoszę o odroczenie utraty mocy obowiązującej zakwestionowanych regulacji ustawowych na okres 18 miesięcy od dnia wejścia w życie wyroku Trybunału Konstytucyjnego. Okres ten pozwoli na precyzyjne dopracowanie projektowanych rozwiązań w ramach rządowego i parlamentarnego procesu legislacyjnego.

Utrata mocy obowiązujących przepisów z dniem wejścia w życie wyroku Trybunału Konstytucyjnego pozbawiłaby uprawnione podmioty podstaw prawnych do skutecznego zastosowania środków przymusu bezpośredniego, a tym samym możliwości realizacji części zadań nałożonych przez ustawy. Taki stan rzeczy jest wysoce niepożądany z uwagi na konieczność zapewnienia bezpieczeństwa i porządku publicznego.

Ponadto wnoszę o umorzenie postępowania w zakresie zakwestionowanych przepisów rozporządzeń. W świetle niekwestionowanej wadliwości przepisów upoważniających do wydania aktów podustawowych należy zaznaczyć, iż na podstawie orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego stwierdzającego niezgodność z Konstytucją zakwestionowanych przepisów upoważniających, w momencie utraty mocy obowiązującej przez te przepisy, moc obowiązującą utracą jednocześnie przepisy rozporządzeń wydanych na ich podstawie. Tym samym zachodzi przesłanka zbędności wyrokowania w pozostałym zakresie, określona w art. 39 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 1 sierpnia 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. Nr 102, poz. 643, z późn. zm.).

Jednocześnie uprzejmie informuję, że jako przedstawiciel Rady Ministrów, do wzięcia udziału w postępowaniu przed Trybunałem Konstytucyjnym upoważniony jest Pan Adam Rapacki – Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Ponadto, upoważnieni zostali:

- 1) Pan Dominik Gajewski – Zastępca Dyrektora Departamentu Prawnego w Ministerstwie Środowiska,
- 2) Pan Marcin Wereszczyński – Zastępca Dyrektora Departamentu Prawnego w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji,
- 3) Pan gen. bryg. dr Mirosław Rozmus – Komendant Głównej Żandarmerii Wojskowej,
- 4) Pan Edward Komorowski – Zastępca Dyrektora Departamentu Kontroli Celno-Akcyzowej i Kontroli Gier w Ministerstwie Finansów.

